

## QUE TOT CANVIÏ PER

## TAL DE QUEDAR IGUAL

# Subbalances fiscals 04/05/06

La generalització de la nova cistella d'impostos de la Generalitat a totes les autonomies presenta un parany potencial per a futures reivindicacions fiscals de Catalunya. Que el govern central decideixi unilateralment els recursos finals de les autonomies, al marge de la citada cistella, pot donar lloc al que l'exsecretari d'Estat d'Hisenda Miguel Ángel Fernández Ordóñez (MAFO) va batejar al gener com a subbalances fiscals.

SEGONS EL MINISTERI D'HISENDA, L'ANY 2004 la Comunitat Autònoma de Madrid (CAM) va generar el 44,5% de tots els impostos estatals, percentatge molt superior al del seu PIB en el conjunt estatal (17,5%). Aquest és l'efecte seu i prové del fet que les grans empreses espanyoles, que operen a tot l'Estat i en altres països, hi tenen el domicili fiscal. Sense corregir aquest efecte, el 50% de l'IVA i de l'IRPF i el 58% dels impostos especials suposarien per al govern regional de la CAM uns 26.000 milions (dades del 2004). Aquesta xifra és molt superior als 11.337 milions, que, segons el ministeri, corresponen a Catalunya per la nova cistella d'impostos el 2004.

EL GOVERN CENTRAL CADA ANY REDUEIX UNA PART molt important dels recursos que pertocarien a la CAM. L'any passat el govern del PSOE va anar una mica més enllà en la retallada: en ser el govern central el que proveeix Madrid de moltes infraestructures i serveis, al govern de la CAM li sobren diners, que el PP destina a reduir impostos (per exemple, donacions d'immobles entre pares i fills exemptes en un 99%). Per evitar més reduïdes en època preelectoral, el ministeri d'Economia va retallar 250 milions addicionals el juny passat al govern d'Esperanza Aguirre, les queixes de la qual no van tenir res a envejar al secular victimisme català ("sense agència tributària pròpia no puc comprovar la veracitat de la retallada del ministeri"). Quan tornin a manar els seus segur que es rescabalarà unilateralment amb escreix, tal com va fer Chaves el juny del 2004 en cobrar d'un sol cop 2.500 milions.

AIXÍ, ATORGAR A MADRID EL 44,5% DE TOTS els impostos pot contribuir encara més a fomentar la imatge d'aquest territori com el principal "contribuent a la solidaritat": l'aportació de Madrid al fons de suficiència amb la nova cistella podria ser, amb dades del 2004, propera als 16.000 milions anuals, xifra que multiplicarà per 6 o per 8 les que *El País* assignava a Catalunya el passat 22 de gener.

AMB LA CISTELLA ACTUAL (33% D'IRPF, 35% D'IVA i 40% d'especials, que van generar 7.723 milions per a la Generalitat el 2004), el govern català no ha tingut mai prou diners per fer front a les seves competències. Catalunya ha estat sempre receptora del fons de suficiència, del qual va rebre 2.263 milions el 2004. Com deia, però, *El País* aquell dia, i com han confirmat després el ministre Solbes i el mateix MAFO, la Generalitat no disposarà íntegrament dels 11.337 milions que li correspondrien amb la nova cistella (4.180 milions addicionals amb dades de 2004), ja que aquesta xifra "serà reduïda substancialment perquè Catalunya deixarà de ser receptora del fons de suficiència per esdevenir-ne contribuent, juntament amb Madrid i les Balears". I és que la proposta de nou Estatut preveu que el govern central segueixi definint en exclusiva les necessitats de despesa autonòmiques, l'anivellament i la solidaritat.

EL PARANY, DONCS, POT CONSISTIR EN EL FET QUE Catalunya passarà a contribuir amb 2.000 o 2.500 milions al fons de suficiència, mentre que Madrid hi aportarà de 6 a 8 vegades més gràcies també a la nova cistella. Ja podem imaginar les futures "fotografies de solidaritat" que sortiran a tots els diaris: Catalunya aporta, però Madrid moltíssim més. La subbalança fiscal de MAFO rau a retratar només el fons de suficiència. Se'ns pot presentar només una part de la balança fiscal i no aquesta en la seva totalitat: és a dir, la diferència entre tots els impostos pagats i tota la despesa pública rebuda del govern central (inclòs el fons de suficiència) per un territori durant un any.

DES DEL 1996 NO HI HA DADES SOBRE BALANCES fiscals oficials i ara sembla que el govern amic de ZP tampoc no pot seguir suportant les balances fiscals oficioses de la fundació Funcas, d'on sortia un dèficit fiscal català de 14.204 milions l'any 2003: tot i que "Madrid sempre aportava una mica més", les sospites metodològiques sobre el dèficit fiscal madrileny s'havien escampat maliciosament per la premsa catalana. Funcas va deixar de publicar-les el desembre passat, fet que *La Vanguardia* va titular com a "*apagada fiscal en l'hora decisiva de la negociació*" (20-12-05). Amb el nou Estatut podríem passar de la balança fiscal a la subbalança fiscal, on Madrid aporta de 6 a 8 vegades més que Catalunya, no només una mica més com fins ara.

LA BALANÇA FISCAL HA DE REFLECTIR LA IMATGE fidel de l'actuació del sector públic sobre un territori, tal com la comptabilitat ha de fer-ho amb una empresa (i falsejar-la és delictu). La realitat és que Madrid creix amb gran força impulsada per faraòniques obres públiques, mentre que a Catalunya la insuficiència de capital públic no permet al capital privat desplegar tot el seu potencial de creixement. Amb el finançament del nou Estatut, però, podria passar que tot canviés perquè res no canviï. O, en vista de la creativitat de MAFO i l'opacitat secular i selectiva del govern central, empitjori.

**Ramon Tremosa**

**i Balcells**

**Professor de teoria econòmica a la UB**